

WIADOMOSCI WARSZAWSKIE
WE SRZODĘ DNIA 15 CZERWCA ROKU 1768.

Z TUREK

Z Carogrodu d. 2. Kwietnia.
Kupcy Frankowie w tuteyszym Kraiu mieszkaący, od niejakiego czasu sprowadzać zaczęli wiele talarów w pewnym Państwie Niemieckim bitych, równie iako i Hiszpańskich Sewillańskich, i też same z niemłym dla siebie zyskiem do Mennicy Cesarckiej oddają. Ta musi bez wątpienia wielką korzyść odnosić, ponieważż menniczni przelożeni, wszel

kiemi iposobami staraia się, o przystawienie iak naywięcey takowych talarów. Ciężkie nawałości przez cały miesiąc przelży panujące na morzu czarnym, iprawiły, iż wiele statków zbożem, dla opatrzenia Miasta tego stołecznego naładowanych, zatoneło. *Hadgi-Mehemet-Aga* Koniulży naywyższy Cesarcki, ogłoszony był Baszą o trzech buńczukach i Beglierbegiem Napolii, na miejsce Baszy *Moldowandy-Ali*, któremu w Cogni da-

na jest kommenda. *Kalil Aga*, *Kapisler Kahiafi* to jest mistrz W. ceremonii W. Koniuszym został, a urząd jego oddany jest *Hadgi-Achmet Aga* przedtym *Bostandzi* *Bafzy*, albo Wielkiemu Cesarzkiemu ogrodnikowi. Wielko-rządy na wyspie Cypr obiał *Omer Aga*. W *Balata* blisko kanału wszczął się temi dniami pożar, który w perzynę obrócił *Han* albo Pałac Wołoski i kilka przyległych domów. Przy *Cabatafz* był także pożar, który dwa domy ztrawił. Sam Cesarz mimo czas niepogodny, przybył na te dwa miejsca, dla dania rozkazów w takowym razie potrzebnych.

Z Aleppu d. 8. Marca. Według listów z *Balsora* odebranych pod datą 30 Grudnia roku przelżłego, Anglicy zaniechać musieli oney wyprawy, którą przeciw wyspie *Ormus* przedsięwzięli byli. Okręt albowiem, na którym Kommandant ich *Pao Pricce* nadował się, i który z małą Eskadrą, już do brzegów przystepował, przez niedozór maytków zapalony prochami wyładzony był. Sam Kommandant, wszyscy Officyerowie, cała okrętowa czeladź, i żołnierze w liczbie 300

ludzi życie utracili, 35 tylko wy-ratowano między któremi 21 Europeyzyków rachują.

Z PORTUGALLII

Z Lisbony d. 12. Kwietnia.

Dnia 7 tego miesiąca posłano okręt do *Goi*, i na nim 12 więźniów italie, i 300 złoczyńców zwiezienia więtych, którzy w woysku naszym w Jadyach służyć mają. Okręt ten do *Mozambiku* ma wytoczyć.

Z NIDERLANDU

Z Utrechtu d. 15. Maia. Dnia wczorayszego ogłoszony tu jest wyrok, zakazujący wprowadzenia zagranicznego bydła rogatego, dla wiszczety tu znowu na toż bydło zarazy. Zakazano oraz takoweż bydło ztąd wprowadzać dla zabezpieczenia drogości mięsa. Ten zakaz nie rozciąga się do cieląt, które jednak zaraz po ich sprowadzeniu bite być mają.

Z Hagi d. 15. Maia. Xiążę *Fryderyk de Hessen-Cassel* Generał Major woysk Rzepltey, mianowany jest Półkownikiem Regimentu jednego dragonii, i z tey przyczyny przyśięgę przed stannami wykonał. Wprowadze-

nie sprzętów i rzeczy postrzebranych *Argent-haché* [nazwanych, dnia 5 tego Miesiąca iurowie jest zakazane, iako też i przedawanie tych, które przedtym sprowadzone były. Wolno jednak będzie przedawać ię w Kraisch zagranicznych. Towarzystwa uczonych wieku tego wielce się rozmnożyły. Nowe takowe towarzystwo teraz w Flisyndze jest założone, które w wielu ustawach swoich zgadza się z Harlemskim. W Miasteczku *Hall* w Szwabach takąż stanęła uczonych kompania, która nawet już pierwszą z chadzkę miała. Nagrody od niey literatom ofiarowane, dotąd są nader małe, ponieważ w cenie swojej, nie więcey nad talar i złoty ieden nie wynoszą. Medale te z iedney strony mają portret Cesarzski z drugiey zaś herb Miasta.

Z Arnheim d. 3. Maia. Mamy wiadomość, iż dnia 26 tego miesiąca Xiążę Jmć Stadhuder z Xiężną Jeymcią Małżonką swoią, staną w Zamku *Loo*, gdzie około dnia 12 Czerwca przybyć ma Król Jmć Pruski i inny ieszcze Monarcha. Przy Królu Jmci Pruskim, nąydować się mają Królewicowie Pruscy *Ferdinand* i *Henryk*.

Z SZWAYCARYI

Z Lausanny d. 25. Kwietnia.

Rzeplta Genueska Posłała Królowi Jmci Francuskiemu dokładne opisanie wszytkich szrodków użytych, i warunków uczynionych, pod które zachodzące poróżnienia uspokojone i iedność między obywatelami przywrócona jest. Xiążę *de Choiseuil* w resposie swoim na to opisanie wyraził, iż iak wielkie było Króla Jmci Francuskiego z przeszłych postępków obywatelów Genewy nieukontentowanie, tym większa radość jest z przyczyny przywróconego pokoju. Przydaie do tego, iż wielce pragnie, aby ten pokoy był trwały, przeto urzędnikom mieykim zaleca, aby z iak naywiększą troskliwością o utrzymanie onego starali się; zwłaszcza że Królowi Jmci wielce przykro będzie, ieśli za wżczętami nowemi rozruchami znouusię do postrzednictwa iego udadzą.

Z Neuchatel d. 28. Kwietnia.

Zabicie Pana *Gaudot* skutkiem było zawziętości ludu przeciw niemu, ponieważ go za zdraycę oyczyny poczytał, a oraz z za-

chwaley tegoż Pana Gaudot nie rościłi. Wszyscy pretendenci rostopności, który zokien do poprzyślegli zachować 9 artykułów potwierdzających przywileie onego Kraiu obywatelom ludu strzelając, nie tylko nieprzyjaciół swoich, ale też i przyślanych na obronę swoją Granadyerów kilku raniwszy obraził. Po zabiciu tego, jeden z zabójców wystawił kapelusz na oknie i do pozostałego na ulicy pospólstwa temi odezwał się słowy. *Umarł Gaudot, niech życie nasz Pan, niech ginę zdraycy.* W kieszce zabitego Pana Gaudot znalaziono list bez podpisu to tylko w sobie zawierający; *Zadrzyi niedzny człowiecze ielli nieodwołcznie z Berny niewyiedziesz, życie twoie w ostatnim jest niebezpieczeństwie. Litość przymusza mię do tej przestrogi. Twoia rzecz jest z niey korzystać.* Inną ręką przypisane były te słowa; *Pan Gaudot naragać się z tego powinien.* Sam Pan Gaudot przypisał był; odebrany dnia 1 Kwietnia 1768. Obywatelom Xięstwa Neuchatel niesprawiedliwe zdaie się być pociągnięcie ich do sądu Berneńskiego, a to z następujących przyczyn; Po śmierci Xiężny de Nemurs ostatniey dziedziczki Xięstw Neuchatel i Valangin, rozmaite Państwa i różni Xiężęta pretensyą do tych dwóch Xięstw rościłi. Wszyscy pretendenci poprzyślegli zachować 9 artykułów potwierdzających przywileie onego Kraiu obywatelom od różnych Xiążąt, rozmaitego czasu nadane. Zatem Regencya kraiowa za zezwoleniem zgodnym obywatelów, przyjądziała panowanie nad temi Xięstwami Królowi Jmci Pruskiemu w R. 1707. Między przywilejami temi jest i ten, że wszystkie sprawy między Xiążęciem i poddanymi zachodzące, osądzone być mają bez appellacyi od Trybunału naywyższego kraiowego, zaś Berneński kanton w tych tylko sprawach moc ma sądzenia, które między Xiążęciem i regencyą kraiową trafić się mogą. Poróżnienia między Xiążęciem i mieszkańcami tych Xięstw, od dwóch lat już trwają, powodem do nich była, Księga cenzura, wygnanie pewnych poddeyrzanych osób, i arendowanie nie których dochodów Xiążęcych, któremu się obywatele sprzeciwili; tak dalece, iż arendarów prawa mieyskiego pozabawili, i wiele innych ustaw władzy naywyżzey ubliżających uczynili.

SUPPLEMENT

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH

WE SRZODE DNIA 15 CZERWCA ROKU 1768

Z Paryża d. 9. Maia. Xiążę de Lemballe dnia 6 tego miesiąca z tym się rozstał życiem, około godziny w pół do dziewiątej wieczornej w Zamku *Luciennes* pod Wersalem. Wnet po śmierci jego Xiążę de *Penthièvre* otec jego, prywatną u Króla Jmci miał audyencyą. Przez śmierć jego, urząd W. Łowczego Francuskiego wakuie. Wyłanie 18 lub 20 batallionów woyska naszego do Korfyki, do rozmaitych domysłów jest powodem. Rozumieją niektórzy, że ta Xiążęciu Parmeńskiemu dostanie się, któremu Hiszpania opatrzy sposób utrzymania godności swoiey Królewskiej. Drudzy powiadaią, iż sam Generali *Paoli* tu był *in cognito*, i naród swóy Królowi Jmci naszemu poddał, dla którey przyczyny rozmaitych tam wysłano Urzędników wojskowych, cywilnych, Skarbowych aby Francuski rząd do tey wyspy wyprowadzili.

Z Hagi d. 22. Maia. Dnia wczorayszego Xiążę Jmć Stadholder, z Xiężną Małżonką swoją odbierali zwykle szczęśliwey podróży od przednieyszych panów życzenia. Dnia 24 wyjechał ztąd przy liczney asystencyi mają, i przejechał przez *Catwyk* i *Noordwyk*. Ztamtąd do Pałacu za Miastem na folwarku położonego Pana *Boudaen* Burmistrza Amsterdamskiego udadzą się i tam na obiedzie będą. Na noc staną w *Beekenstein* za miastem *Haerlem* w mieszkanie Pana *Boreel* Konfilyarza-Instygatora Admiralicji. Xiążę Jmć tam przez dzień 25 i 26 zabawiwszy, sam przez *Castricum*, *Alkmar*, *Schagerbrug* do *Helder* wyiedzie, gdzie

dzień 27 przepędziwszy, nazajutrz przez *Egmond* do *Beekonstein* powróci, i przez dzień 29 zabawi. Dnia 30 Xiążę Jmć z Xiężną Jeymcią na pół drogi z Harlemu do Amsterdamu wyiada, i z tamtąd wiazd swój uroczyfty do Amsterdamu zaczną. Oglądawszy to wszystko co tylko w Amsterdamie godnego ciekawości być może, dnia 4 Czerwca batem do Utrechtu wyiada, z tamtąd zaś lądem do *Soestdyk*, gdzie dwa dni zabawiwszy dnia 6 Czerwca w *Loo* stanąć mają. Okręt pewny Angielski o trzech małztach dnia wczorajszego wieczorem, osiadł na piaskach, nie daleko *S' Gravesande*. Kapitan i czeladź okrętowa ster utraciwszy porzuciła ten okręt nie daleko wyspy *Schouwen* i na rybackiey łodzi przenieść się do *Brouwershaven* kazała, Okręt ten ryżem naładowany z Karoliny żeglował. Jest nadzieia, iż za sprowadzeniem łodzi z *Catwyk* towary z tego okrętu na brzeg będą mogły być wyprowadzone.

Z Amsterdamu d. 24. Maia. Wielkie tu czynią przygotowania na przyięcie Xiążęcia Jmci Stadhudera, i Xiężny Jeymci iego Małżonki. Mamy tu rejestr Pandw rozmaitych asystować Xiążęciu Jmci mających podczas tego wiazdu, których przeszło sto rachują.

Z Straisfund w ziemi Pomorskiej Szwedzkiej d. 7. Maia. Zostałemy tu od niejakiego czasu w wielkim smutku i zamieszaniu, do którego Królewka Kommissya nam była powodem. Ta Kommissya ogłosiła radzie mieyskiej tuteyszey, iż dla sprawiedliwych przyczyn złożyć musi z urzędu niektóre do rady wchodzące osoby, które iednak przy pomnieyszych innych urzędach swoich do dalszego ogłoszenia zostać mogą. Genuęczyków nieszczęśliwość, powinnaby nam być przestrogą w takowey przygodzie.

Z Wiednia d. 14. Maia. Jest tu pogłoska, że Cesarz Jmć dla przyspieszenia tu powrotu swego, mieysca niektóre w Węgrzech opuści, które z razu zwiedzić był postanowił, a zatym nie już dnia 6, ale 2 Czerwca nazad powróci. Wyszedł był dawniey rozkaz, aby wszyscy tu mający place puste, one zabudowali, dla większey wygody tuteyszych mieszkańców, i umniey-

zienia ceny komornego. Już wielu jest, którzy zadowolony temu czyniąc znaczne zaczęły fabryki, między którymi liczą Opatów *de Littenfeld i de Marien-zell.*

Z Wiednia d. 18. Maia. Ostatnie listy z Węgier sprzeciwiają się dawniejszym; donosząc, iż względem naprawy fortec i utrzymania onych w należytych stanie, Cesarz Jmć tyle ma zatrudnienia, iż podobno nie przedzwy tu powróci jak 15 przyszłego Miesiąca. Jmć X. *Winkelmann* sławny Rzymskich starożytności wykładacz, tu się od niejakiego czasu zabawia. Nie wiadomo jeszcze, czyli w dalszą do Brandeburgii oyczystego Kraju swego, podróż uda się; czyli też nazad do Rzymu powróci.

Z WARSZAWY DNIA 15. CZERWCA.

Król Jmć P. N. M. w przelazą Niedzielę idąc do Kollegiaty na Nabożeństwo zastał się w Pokoju audyencyjnym, i tamże zwykłe od Jhmćów: X. Kierkiego na Biskupstwo Przemyskie, i Xiążęcia Poniatowskiego Opata Czerwińskiego na Sekretarją Koronną odbierał przysięgi, oraz złożone przez Niego u Tronu swego z ucałowaniem Ręki swojej powinne, za te ofiarowane onym dostojenstwa podziękowanie. Tegoż samego dnia Jmć P. Jłgestram Pułkownik w Woysku Rosyjskim, powróciwszy z Petersburga, miał honor prezentowania się Najjaśniejszemu Panu.

Dnia wczorayszego przed południem J. K. Mć P. N. M. w asyftencyi Panów tu przytomnych znajdował się na Nabożeństwie u Jhmć XX. Bernardynów tutajszych doroczną uroczystość S. Antoniego u siebie obchodzących, gdzie Jmć X. Szepczycki Biskup Płocki spiewał *Pontificaliter* Mszę Świętą.

W Drukarni tutajszej wyszła z pod prasy w tym czasie Geografia czasów terażniejszych, wydana przez X. Karola Wyrwicza Soc: JESU, Rektora Collegii Nobilium, w którym Autor opisuje naprzód naturalne ziemie położenie, oney podział, części &c. powtórne związki iey z niebem, po trzecie własności polityczne krajów, Narodów i Państw w powszechności, po czwarte każdego szczególnego Państwa granice, Prowincye, główne Miasta, rząd polityczny,

przyczyny mocy, albo słabości, prawa, i sposób onych stanowienia, sprawiedliwości sprawowanie, handel, przemysł, obywatelów przymioty, skłonności, obyczaje &c. Tom i wśzy in 8vo Księgi samey jest kart 592, tytułu, dedykacyi, przemowy, i przydatku rzeczy w Księdze samey opuszczonych, który od przemowy oddzielony, na końcu po rejestrze, może być położony, kart XLVI.

W teyże Drukarni znajduje się ieszcze Historia dawna, krótka zebrana, na pytania i odpowiedzi rozłożona, pod tytułem: *Abrégé raisonné de l'histoire Universelle*.

Podaje się do wiadomości, że już z drukarni wyszedł: *Awantur Arabskich, lub Tyśiąc Nocy*, i jedna Tom 3ci, i znajduje się u Bibliopoli Michała Greła w *Marywili* Num: 20. a la rustica za *Złoty* 2. i groszy 15.

W tym tygodniu, iak też i na przyszły tydzień, będzie *Aukcyja* rozmaitych *Rzeczy i Memblow*, których *Katalog* na przyszłą *Sobotę* się *gratis* wydaie w *Marywillu*, Num: 19.

Na *Krakowskim Przedmieściu*, przy kanale, wedle *Pana Hekla Zegarmistrza*, w *Sklepiku* są do przedania, za *Cenę* pomiarkowaną *Sery Swaycarskie świeże*, tak zwane *zielone z Ziołami*, i inne gatunki *dobrych Serow*.

Jan Zalewski we *Wsi Lesznie* przyięty *Człowiek* za *Strzelca*, który przed trzema *Miesiącami* zostając w *Przemyskim* a teraz w *dobrach Jmci P. Starosty Wyszogrodzkiego Szymanowskiego* obięwszy służbę, na której niedługo bawiąc, ukraść *Zegarék Złoty z Arnalic*, *Index* zaś *Kameryzowany*, *tańcuszek* u niego *Białogłowski stalowy*, *Sygnet* szczerozłoty z *krwawnikiem* i *pieczętką*, i *dwiema* po boku *dyamencikami*, *dwa* też *pasy*, *ieden* ze *srebrem* i *iedwabiem zielonym*, i *drugi Pomarańczowy Ordynaryiny*, w *sukniach* w *żupanie karmazynowym*, w *kuntusie szafirowym*, w *oponczy szarey*, *kudzbaią białą podszytey*, *kaptur* zaś *płatnem Czerwonym*, *szabla wąska*, *włosa czarnego*, *warzy okrągley*, *wzrostu średniego*, i z *warkoczem*, w *latkach dwudziestu dwóch*. *Dnia 12 Miesiąca, Roku 1768*.